

Planinarske staze i organizacija planinarskih tura

Zakonski osnov

Organizovanje planinarske ture uređeno je kroz zakone i pravilnike, a to su: Zakon o planinskim stazama i Zakon o sportu; i pojedinačni pravilnici o: domaćinu, kategorizaciji, klasifikaciji, razvrstavanju, registru, signalizaciji i uređenju planinskih staza (Napomena: to je sedam pravilnika).

Namjena planinskih staza

(Izvodi iz Zakona o planinskim stazama i nekoliko pravilnika)

Planinske staze su od javnog interesa i koriste se isključivo u skladu sa utvrđenom namjenom. Prema namjeni planinske staze mogu biti: planinarske, pješačke staze u prirodi, staze za planinski biciklizam i staze posebne namjene. Planinarska staza je uređena staza u planini, čije korišćenje zahtijeva fizičku spremnost i obučenost korisnika, ali ne i korišćenje posebne pomoćne opreme koja se koristi za alpinizam. Pješačka staza u prirodi je staza čije korišćenje, po karakteristikama terena, ne zahtijeva posebnu fizičku spremnost i obučenost korisnika. Staza za planinski biciklizam je staza u prirodi namijenjena vožnji bicikla kroz brdsko-planinske predjele. Staze posebne namjene su rekreativne, ekološke, edukativne, atletske, speleološke i istraživačke.

Kategorizacija planinskih staza

Prema zahtjevnosti planinske staze mogu biti: lake, srednje i teške, osim staza posebne namjene koje su po zahtjevnosti uvijek lake. Laka planinska staza je namijenjena za planinarenje, pješačenje, rekreaciju i šetnju, pri čemu se korisnik ne mora pomagati rukama radi zaštite i pomoći pri kretanju. Srednje teška planinska staza vodi kroz zahtjevne djelove terena, gdje se korisnik radi sigurnosti mora pomagati rukama i na kojoj je na opasnim djelovima postavljena zaštita (sajla, stepenice...). Kretanje po teškoj planinskoj stazi prelazi u penjanje, gdje se prevladavaju teški prelazni djelovi uz pomoć sigurnosnih tehničkih pomagala.

U informativnom materijalu, tehničkoj dokumentaciji o planinskim stazama, vodičima i na turističko informativnim tablama i kartama, na kojima su označene planinske staze, mora biti označena i njihova kategorija.

Kategorizaciju planinskih staza vrši Planinarski savez Crne Gore.

Mreže planinskih staza

Planinske staze organizuju se u sistem Nacionalne mreže planinskih staza i lokalnih mreža planinskih staza. Razvrstavanje se vrši na osnovu sljedećih kriterijuma:

- atrakcije koje povezuje planinska staza;
- posjećenost staze;
- geografski položaj;
- dužina staze;
- prostiranje staze teritorijom jedne ili više opština;
- period korišćenja staze;
- uređenost staze;
- opterećenost staze javnim saobraćajem.

Ona staza koja ispunjava najmanje šest kriterijuma, može se razvrstati o nacionalnu mrežu planinskih staza. Registar planinskih staza vodi Planinarski savez Crne Gore.

Korišćenje planinskih staza

(Izvodi iz Zakona o planinskim stazama)

Korisnici planinske staze koriste na sopstvenu odgovornost. Korisnici planinske staze koriste na način da ne ugrožavaju svoj ili život drugoga, na bilo koji način ograničavaju pristup planinskoj stazi, štete, odstranjuju ili uništavaju markacije, table za usmjeravanje, škrinje i drugu opremu.

Korisnici planinske staze koriste na način da ne pričinjavaju štetu flori i fauni na zemljištu preko kojeg planinska staza prolazi.

Informativni materijal

U informativnom materijalu o planinskim stazama, planinarskim i turističkim vodičima i na turističkim informativnim tablama i kartama, na kojima su označene planinske staze, mora biti naznačeno upozorenje da korisnici planinske staze koriste na sopstvenu odgovornost.

Upozorenje mora biti napisano na crnogorskom jeziku i najmanje tri druga jezika u službenoj upotrebi u Evropskoj uniji.

Planinski vodič

Pružanje usluga vođenja pojedinaca ili organizovanih grupa korisnika na obilazak planinskih staza i sa njima povezanih prirodnih ljepota i rijetkosti vrši planinski vodič koji ima sertifikat o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za planinskog vodiča, u skladu sa zakonom.

Kaznene odredbe – pravno lice

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne održava planinsku stazu u ugovorenom periodu i na način da se ne mijenjaju reljefne karakteristike područja i ne pogoršavaju vodene, šumske, stanišne i poljoprivredne osobine zemljišta i ne ugrožava postojeće stanje okoline, u skladu sa zakonom;
- 2) u informacionom materijalu, tehničkoj dokumentaciji o planinskim stazama, vodičima i na turističko informativnim tablama i kartama, na kojima su označene planinarske staze, ne označi kategoriju planinskih staza;
- 3) u informativnom materijalu o planinskim stazama, planinarskim i turističkim vodičima i na turističkim informativnim tablama i kartama, na kojima su označene planinske staze, ne naznači upozorenje da korisnici planinske staze koriste na sopstvenu odgovornost ;
- 4) upozorenje da korisnici planinske staze koriste na sopstvenu odgovornost ne napišu na crnogorskom jeziku i u najmanje tri druga jezika u službenoj upotrebi u Evropskoj uniji;
- 5) u informativnom materijalu o planinskim stazama, planinarskim i turističkim vodičima i na turističkim informativnim tablama i kartama, na kojima su označene planinske staze, ne označi njihove kategorije;
- 6) na planinskim stazama postavlja prepreke ili ograde;

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 30 do 2.000 eura kazniće se i odgovorno lice pravnog lica.

Kaznene odredbe – fizičko lice

Novčanom kaznom u iznosu od 30 eura do 2.000 eura, kazniće se za prekršaj fizičko lice koje:

- 1) koristi planinsku stazu suprotno definisanoj namjeni;

2) koristi planinsku stazu na način da ugrožava svoj ili život drugoga, na bilo koji način ograničava pristup do planinske staze, šteti, odstranjuje ili uništava markacije, table za usmjeravanje, škrinje i opremu;

3) koristi planinsku stazu na način da se na zemljištima preko kojih ide ili na fauni i flori uz njega pravi šteta;

4) pruža usluge vođenja pojedinaca i organizovanih grupa korisnika na obilazak planinskih staza i sa njima povezanih prirodnih ljepota i rijetkosti bez sertifikata o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za planinskog vodiča;

5) na planinskim stazama postavlja prepreke ili ograde;

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana izreći će se fizičkom licu novčana kazna na licu mjesta u iznosu od 150 eura.

Nadzor nad sprovođenjem Zakona o planinskim stazama

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrše ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine i ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, preko nadležnih inspektora, kao i Uprava policije, u skladu sa zakonom.

Organizacija planinarskih akcija (vrste sportskih priredbi)

(Iz Zakona o sportu)

Organizator sportske priredbe je obavezan da:

1) obezbijedi nesmetano i bezbjedno održavanje sportske priredbe;

2) preduzme mjere prevencije rizika nastanka štete za sportiste, gledaoce i druge učesnike sportske priredbe (upozorenja, isticanje zabrana, davanje obavještenja i uputstava i sl.), kao i mjere kojima se na povećane rizike utiče (bezbjednost sportskog objekta, ispravnost i adekvatnost instalirane i druge opreme, obezbjeđenje hitne medicinske pomoći, odvijanje sportske priredbe u skladu sa propozicijama i dr.);

3) preduzme potrebne bezbjedonosne mjere za sprječavanje nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima;

4) preduzme potrebne mjere kontrole dopinga, u skladu sa zakonom i sportskim pravilima;

5) prijavi održavanje sportske priredbe, u skladu sa zakonom.

Predsjednica SRD „Montenegro tim“

Članica Upravnog odbora PSCG

Vesna Bulatović

17. april 2015.